

Anvisning för anslutning till vatten- och avloppsnät

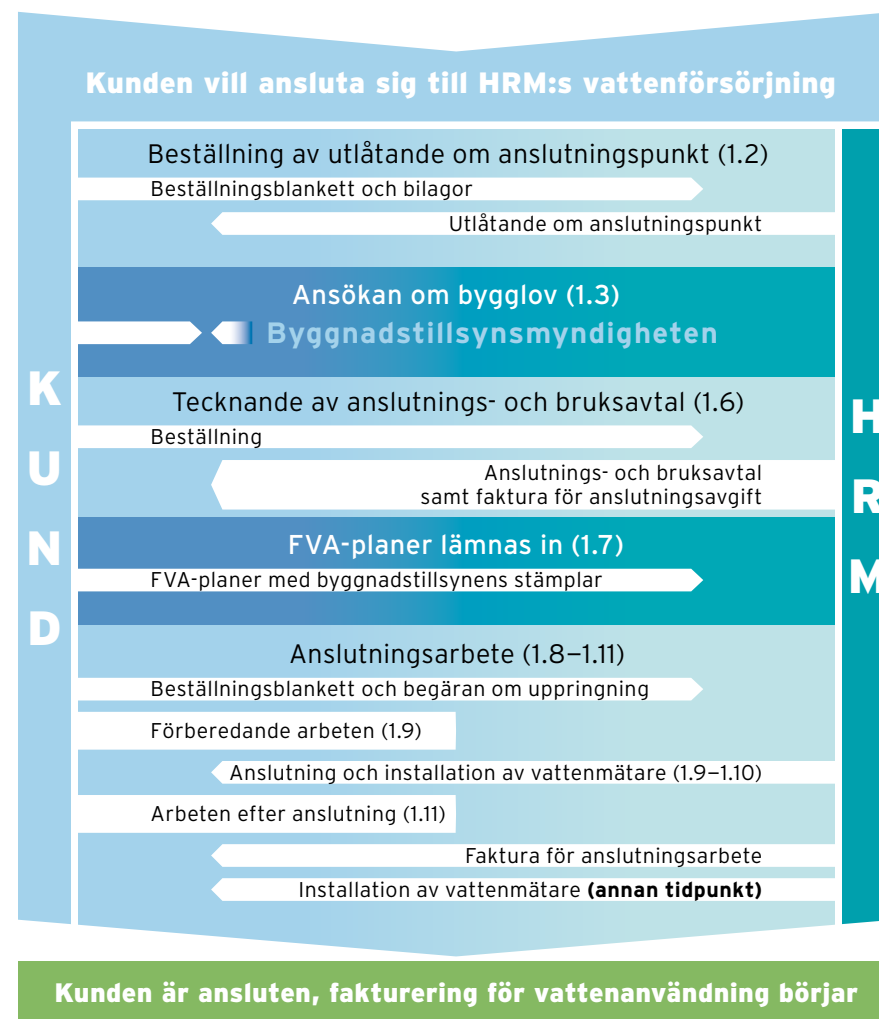
Innehåll

1	Anslutning till vatten- och avloppsnät	3
1.1	Olika steg under anslutningen	3
1.2	Beställning av utlåtande om anslutningspunkt	4
1.3	Ansökan om bygglov	6
1.4	Planering av tomtledningar	6
1.5	Krav på vattenmätarutrymme	7
1.6	Undertecknande av anslutnings- och bruksavtal samt anslutningsavgift	10
1.7	Fastighetens VA-planer som ska tillställas HRM	11
1.8	Beställning av anslutningsarbeten	11
1.9	Byggande av tomtledning och fastighetsanslutning - arbeten som åligger abonnenten	12
	<ul style="list-style-type: none"> Förberedelser innan arbetet påbörjas Gräv- och rörinstallationsarbeten samt andra sidoarbeten innan anslutningsarbetet påbörjades Vid markarbeten och schakt för vattenledningar och avlopp ska bl.a. följande beaktas	
1.10	Anslutning utförd av HRM	13
1.10.1	Anslutning av vattenledning	14
1.10.2	Anslutning av avlopp och dagvattenledning	15
1.10.3	Installation av vattenmätare	16
1.10.4	Tomtledningsförgreningar som byggts till tomtgränsen i samband med byggande av kommunalteknik.	16
1.11	Arbeten som anslutaren ska göra efter anslutningen	17
2	Övriga anslutningsarbeten	18
2.1	Sanering av tomtledningar	18
2.2	Sprinkleranslutningar	19
2.3	Anslutning under byggtid	20
3	Bilagor	21
3.1	Minneslista	22
3.2	Avtalsmall för gemensamma tomtledningar	24

1 Anslutning till vatten- och avloppsnät

1.1 Olika steg under anslutningen

De olika stegen vid anslutning följer schemat nedan. Stegen visas i tidsordning (*uppifrån och ned*) och numreringen hänvisar till rubrikerna i texten.

1.2 Beställning av utlåtande om anslutningspunkt

Beställ ett utlåtande om anslutningspunkt från anslutningstjänsten vid HRM:s vattenförsörjning i den kommun där fastigheten är belägen. I utlåtandet om anslutningspunkt anges tomtledningarnas anslutningspunkter, anslutningshöjder och avloppets uppdämningshöjder. Med uppdämningshöjd avses den nivå som avloppsvattnet kan stiga till i avloppsnätet. För att beställa utlåtande om anslutningspunkt fyller du i beställningsblanketten på vår webbplats. Beroende på arbetsbelastning är leveranstiden för utlåtandet i regel 1-8 veckor från beställning.

Obs! HRM beviljar en vattenanslutning/en vattenmätare/ett avtal per fastighet (tomt). Om man vill ha flera anslutningar behövs ett avtal om delning av besittningen mellan fastighetens ägare. Avsteg från principen om en anslutning görs bara i särskilda fall som behandlas individuellt (t.ex. stora fastigheter och objekt som är kritiska för vattenförsörjningen).

HRM fastställer anslutningspunkterna. Anslutaren kan framföra önskemål om anslutningspunkt i samband med beställning av utlåtandet. Avlopp ansluts till brunnar. Om det inte finns någon brunn vid fastigheten, monterar HRM på anslutarens bekostnad en anslutningsbrunn på avloppslinjen.

HRM kan inte bestämma över servitut eller om anslutning till ledningar som ägs av någon annan. Om anslutningsplatsen kräver grävarbete och att tomtledningar placeras på privat område eller om man vill göra anslutningen till en annan fastighets tomtledning, ska HRM tillställas kopior på servitut och avtal mellan fastigheterna. Av kopiorna ska det framgå att arrangemanget godkänts av ägaren till den fastighet eller tomtledning som berörs.

Du behöver ett utlåtande om anslutningspunkt som bilaga till din bygglovsansökan. Utlåtandet om anslutningspunkt utgör källmaterial för VVS-planeraren och vid nybyggnation också för arkitekten.

När utlåtande om anslutningspunkt beställs ska HRM tillställas följande handlingar:

- **Önskemål om anslutningspunkt** visat på en ledningskarta eller som planritning (ej obligatorisk). Vi rekommenderar att kundens FVA-planerare lämnar önskemål om anslutningspunkt om möjligt. Då behöver sannolikt inte anslutningspunkt flyttas i efterhand.
- **Avtal om delning av besittningen**, om fastigheten är delad. Till HRM lämnas en kopia av ett avtal om delning av besittningen som är undertecknat av samtliga avtalsparter. Dessutom ska avtalet registreras i lagfarts- och inteckningsregistret
- **Hyreskontrakt**, om en del av fastigheten är uthyrd och man vill ha en egen anslutning (vattenmätare) för den uthyrda delen.

Kom ihåg avtalet om delning av besittningen för **delade tomter!**

Om samma fastighet har flera anslutare eller om man vill ansluta sig via en annan fastighet, behövs dessutom:

- **Servitutavtal**, om anslutningen kräver att tomtledningarna placeras på en annan fastighets område.
- **Avtal om gemensamma tomtledningar**, om minst två fastigheter eller besittningsdelar ska anslutas till HRM:s vattenförsörjningsnät med delvis gemensamma tomtledningar och/eller tomtavlopp.

En avtalsmall finns på vår webbplats och som bilaga till denna anvisning. Ifall det finns en överenskommelse om gemensamma tomtledningar i något annat dokument behövs inget separat avtal.

Förutsättningar för flera vattenanslutningar

För att få flera vattenanslutningar, avtal och huvudvattenmätare till en fastighet krävs det alltid att en del av fastigheten kan betraktas som självständig.

De vanligaste grunderna för detta är:

- a. tomten är delad i två eller flera delar genom ett **avtal om delning av besittningen** mellan de olika ägarna
- b. tomtens ägare förbinder sig att senare dela tomten i två eller flera delar genom ett avtal om delning av besittningen (s.k. **preliminärt avtal om delning av besittningen**)
- c. en eller flera delar av tomten är uthyrda med långa arrendeavtal
- d. styckning av tomten pågår.

Obs! Om man på någon av de ovan nämnda grunderna ansöker om att få flera vattenanslutningar för en fastighet, ska det för varje fastighetsdel beställas ett separat utlåtande om anslutningspunkt, även om gemensam tomtledning och avlopp skulle användas. Vid beräkning av anslutningsavgifter behandlas varje fastighetsdel som en separat fastighet. Om tomten är delad genom ett avtal om delning av besittningen, rekommenderar vi att alla ägare till besittningsdelarna ansöker om utlåtanden om anslutningspunkt samtidigt.

Om fastigheten ägs av ett bostadsaktiebolag betraktas bostadsaktiebolaget som en ägare och fastigheten får endast en vattenanslutning. Avtal mellan delägarna i bostadsaktiebolaget om besittning av fastigheten ger inte rätt till flera vattenanslutningar, inte heller i det fall att bolaget består av separata småhus.

Kontaktuppgifter:

Esbo och Grankulla: vesiliitos.espoo@hsy.fi **eller** tfn 09 1561 3635 (kl. 8.30-13.00)

Helsingfors: vesiliitos.helsinki@hsy.fi **eller** tfn 09 1561 3030 (kl. 8.30-13.00)

Vanda: vesiliitos.vantaa@hsy.fi **eller** tfn 09 1561 3835 (kl. 8.30-13.00)

1.3 Ansökan om bygglov

Ansök om bygglov hos byggnadstillsynen i den kommun där du ska bygga. När du har fått bygglov ska du också lämna FVA-planerna, det vill säga fastighetens vatten- och avloppsplaner, till byggnadstillsynen och söka godkännande för FVA-arbetsledaren.

I Esbo lämnar du ett exemplar av FVA-planerna (redogörelse för FVA-anordningar, situationsritning och planritning över vattenmätarens utrymme) med byggnadstillsynens stämplar till kundtjänsten vid HRM:s vattentjänst i Esbo. Byggnadstillsynsverken i Helsingfors och Vanda lämnar kopior av FVA-planerna till HRM.

1.4 Planering av tomtledningar

Tomtledningen dimensioneras av fastighetens FVA-planerare. Varje fastighet ska ha en husspecifik avstängningsventil utanför huset, i omedelbar anslutning till anslutningspunkten.

Vattensystemet ska vara tillverkat av material som är lämpliga för sitt ändamål samt kontrollerade och provade med avseende på kvalitet.¹ Tomtvattenledningen ska motstå ett internt tryck av minst 1 000 kPa (10 bar).² Tillåtna DN-storlekar eller diametrar för vattenledningar är 40, 63, 90 och 110 millimeter.

För plaströr avser DN-måttet ytterdiameter och för metallrör innerdiameter. Förgreningar av vattenledning ska göras utanför byggnad.

Vattenledning under hus ska installeras i ett skyddsror med slät insida eller i krypgrund på ett sådant sätt att det är möjligt att byta ledningen.³ Skyddsroret får inte ha böjar som försvårar rörbyte.

Vattenledning ska installeras på ett sådant djup att vattnet i den inte fryser. Vattenledning i mark placeras på frostfritt djup enligt punkt 2.6.6 i Finlands byggbestämmelsesamling D1. Om djupet är mindre ska ledningen förses med uppvärmning eller isoleras tillräckligt väl. Värmekabel ska som regel placeras utanför vattenledningen.

Maximal dimension för en enskild avloppsledning är DN 300. Stamledningens dimension ska beaktas när fastighetens avloppssystem planeras eftersom anslutning till stamledning endast får göras med en rördimension som är en storleksklass mindre än stamledningen.

HRM ansvarar inte för att fastighetens FVA-planer är genomförbara.

1.5 Krav på vattenmätarytymme

Vattenmätaren ska placeras i ett lämpligt utrymme där den lätt kan installeras, avläsas, underhållas och bytas ut. Den ska skyddas mot frysning, hetta och annan skadlig inverkan. (D1, punkt 2.4.2)

Fastighetens vattenmätare installeras omedelbart innanför grundmuren i ett utrymme försett med golvbrunn, invid den plats där tomtvattenledningen kommer in i byggnaden.

Observera särskilt:

- Utrymmet för vattenmätare bör förses med golvbrunn.
- Vattenmätaren ska ha ändamålsenligt skydd mot frysning.
- Vattenmätarens placering i förhållande till elskåp och andra elektriska anordningar ska uppfylla bestämmelserna och elektriska anordningar ska vara stänkskyddade på ett ändamålsenligt sätt.
- Avståndet mellan vattenmätare och värmexlare ska vara tillräckligt stort så att inte vattenmätaren skadas av hettan.
- Om fastigheten är ansluten till fjärrvärmenätet får inte fjärrvärme- och vattenmätarna vara placerade ovanför varandra.
- Byte, avläsning och underhåll av vattenmätaren ska kunna göras utan hinder.

Tänk på mätarens placering!
Mätaren kommer att finnas i fastigheten under hela dess livstid och kommer att kondensera vatten under varma somrar. Detta kan ge upphov till mögel om inte mätarytymmet är kravenligt.

Fastigheten svarar för att stöda stora vattenmätare (när tomtledningen är över DN 63). Skyddsror ska installeras innan vattenmätaren installeras.

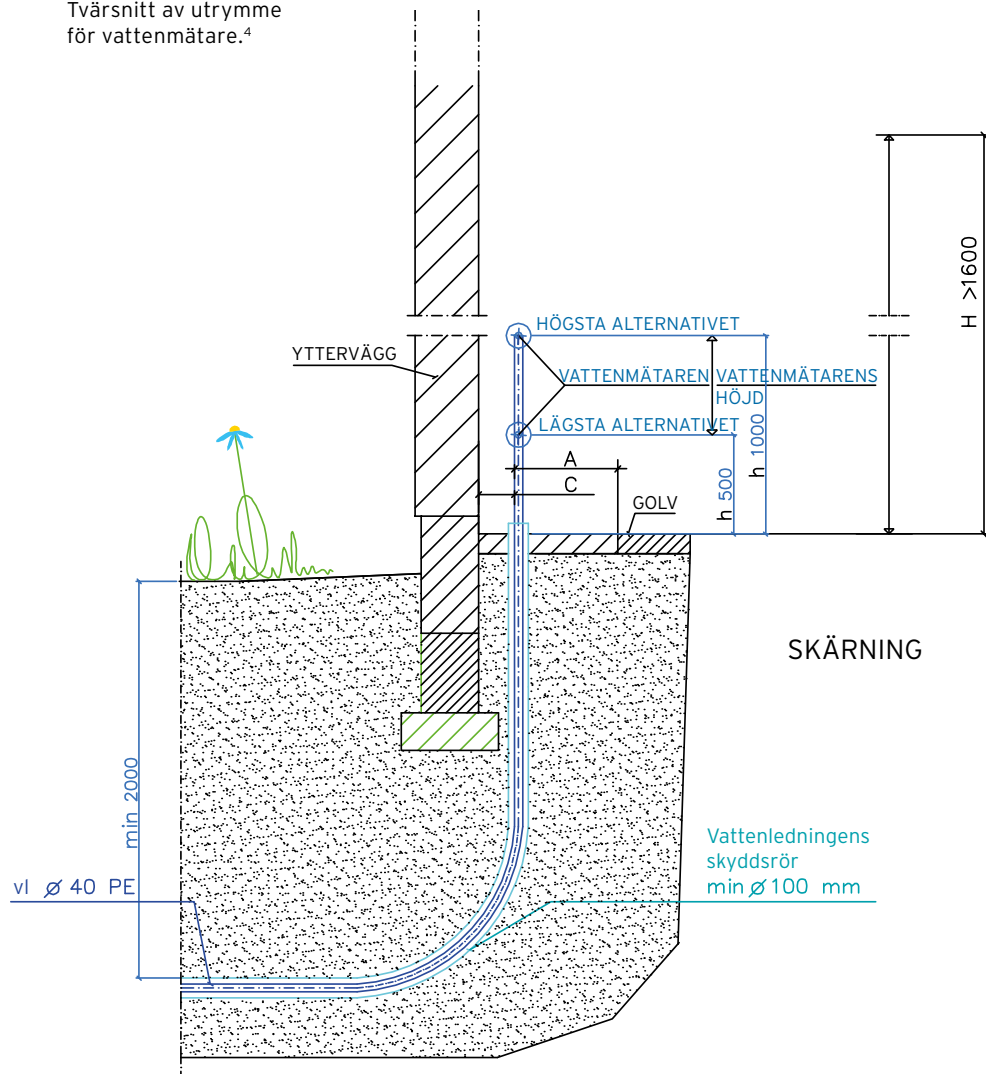
¹ Finlands byggbestämmelsesamling D1 2.3.3

² Finlands byggbestämmelsesamling D1 2.5.1

³ Finlands byggbestämmelsesamling D1 2.4.1.1

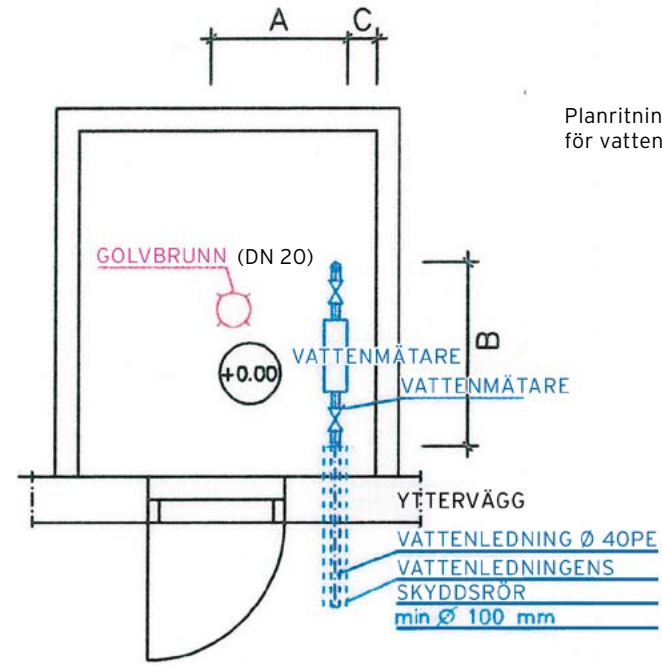
Mätarstorlek	A. (mm)	B. (mm)	C. (mm)	H. (mm)	h
20	600	800	130	>1600	500-1000
32	600	800	130	>1600	500-1000
40	600	1000	150	>1600	500-1000

Tvärsnitt av utrymme för vattenmätare.⁴

SKÄRNING

Vattenledningens skyddsrör min $\varnothing$ 100 mm

Planritning över utrymme för vattenmätare.⁴

Bilden visar en typisk vattenmätare (DN 20) för småhus i fäste.

⁴ Helsingin vesi

1.6 Undertecknande av anslutnings- och bruksavtal samt anslutningsavgift

Beställ anslutnings- och bruksavtal från HRM:s anslutningstjänst i kommunen där fastigheten finns i god tid. Leveranstiden för avtalet kan vara upp till två veckor. Förutsättningen för att teckna avtal är ett bygglov som vunnit laga kraft och att områdets vattenförsörjning är utbyggd och tagen i bruk vid anslutarens fastighet.

Avtalet måste undertecknas av fastighetens samtliga ägare. Avtalet skickas till anslutaren i två exemplar och anslutaren returnerar de båda undertecknade avtalen till HRM. Därefter undertecknar HRM avtalen och skickar ett exemplar till anslutaren tillsammans med fakturan för anslutningsavgiften.

Anslutningsavgift

Anslutningsavgiften ger rätt att ansluta sig till HRM:s vattenförsörjningsnät. Anslutningsavgiften bestäms efter fastighetens våningsyta enligt bygglovet. Anslutningsavgifterna för småhus (våningsyta 0-500 våningskvadratmeter) i bostadsbruk bestäms efter avgiftsklasser baserat på fastighetens storlek och användningen av tjänster.

Storleken på anslutningsavgiften bestäms efter de priser som gäller dagen då avtalet undertecknas. Vid varje tidpunkt gällande priser finns i vattentjänstens taxa som är fastställd av HRM:s styrelse.

Om fastighetens våningsyta överstiger 500 våningskvadratmeter beräknas anslutningshelhetspris som produkten av fastighetstypens koefficient, våningsytan, servicekoefficienten och enhetspriset.

Tilläggsanslutningsavgift debiteras om fastighetens våningsyta enligt bygglovet har ökat med minst 10 procent. För småhus i bostadsbruk förutsätter tilläggsanslutningsavgiften dessutom att fastigheten flyttas upp i nästa betalningsklass. Tilläggsanslutningsavgiften debiteras också om de tjänster som kunden använder vid fastigheten ändras efter att anslutningsavgiften fastslagits.

Kontaktuppgifter:

Helsingfors: vesisopimus.helsinki@hsy.fi **eller** tfn 09 1561 3550 (kl. 8.30-13.00)

Esbo och Grankulla: vesisopimus.espoo@hsy.fi **eller** tfn 09 1561 3630 (kl. 8.30-13.00)

Vanda: vesisopimus.vantaa@hsy.fi **eller** tfn 09 1561 3830 (kl. 8.30-13.00)

1.7 Fastighetens VA-planer som ska tillställas HRM

- redogörelse för FVA-anordningar
- planritning över vatten- och avloppsanordningar
- fastighetens FVA-planer gällande tomtvattenledningen och vattenmätaren.

Om anslutning enligt planerna kräver att tomtledningar placeras på annan fastighets område eller om anslutningen görs till annan fastighets tomtledning, ska även servitutavtal som nämns i punkt 1.2 och/eller avtal om gemensamma tomtledningar tillställas HRM innan arbetet beställs.

1.8 Beställning av anslutningsarbeten

Beställ anslutning av fastigheten till vatten- och avloppsnätet hos HRM skriftligt med blanketten för beställning av anslutningsarbete. Efter att du returnerat den skriftliga beställningen ber du rörmästaren ringa upp för att komma överens om arbetets tidpunkt med **FVA-arbetsledaren (fastighetens vatten- och avloppsarbetsledare)**.

Förutsättningarna för att beställa anslutning är:

- FVA-planer med byggnadstillsynens stämplat
- FVA-arbetsledare godkänd av byggnadstillsynen
- undertecknat anslutnings- och bruksavtal
- undertecknad blankett för beställning av anslutningsarbete

Förutsättningarna för beställningen kontrolleras i samband med att du ber om att bli uppringd. Under bråda tider kan det vara flera veckors kö för arbeten.

Blanketten för arbetsbeställning hittar du på adressen:
hsy.fi/sv/invanare/blikund/Sidor/Bli-kund-hos-vattenforsorjningen.aspx

Returnering av blanketter för arbetsbeställning

(efter kommun där fastigheten är belägen):

vesityo.helsinki@hsy.fi | **vesityo.espoo@hsy.fi** (även Grankullas ärenden)

vesityo.vantaa@hsy.fi

Beställning av arbetets genomförande: Be rörmästaren ringa upp dig genom att ringa arbetsbeställningsnumret i aktuell kommun. I samband med samtalet granskas förutsättningarna för att beställa arbetet och en begäran om att ringa upp förmedlas till rörmästaren. Rörmästaren ringer upp kunden och kommer överens om tidpunkten för arbetet och andra detaljer.

Esbo och Grankulla: tfn 09 1561 3636 | **Helsingfors:** tfn 09 1561 3573

Vanda: tfn 09 1561 3534

1.9 Byggnad av tomtledning och fastighetsanslutning - arbeten som åligger anslutaren

Anslutaren eller verket skaffar och installerar tomtledningen på anslutarens bekostnad. Tomtvattenledningen ska installeras ända fram till anslutningspunkten (anges i utlåtningsdet om anslutningspunkt, vanligtvis till HRM:s stamledning i gatan). Beställaren ska sörja för att vattenledningen är försedd med täta skyddspluggar som förhindrar smuts från att komma in i vattenledningen. Pluggarna ska finnas kvar i vattenledningarna fram till den slutliga installationen. Beställaren ska också säkerställa att entreprenören/entreprenörerna utför alla vattenledningsarbeten på ett hygieniskt sätt. Endast HRM får utföra anslutnings- och förgreningsarbeten på vattenledning (även inom tomt) samt installera vattenmätare. Anslutnings- och förgreningsarbeten som utförts av andra godtas inte.

Förberedelser innan arbetet påbörjas

Innan byggandet påbörjas ska anslutaren göra följande förberedelser gällande byggande på allmänt område:

- eventuellt placeringstillstånd
- utredning på ledningskarta för underjordiska kablar
- schakttillstånd
- trafikarrangemang.

Närmare information om förfaranden för tillstånd och trafikarrangemang hittar du i Kaivutyöohje (anvisning om schaktarbeten): www.hel.fi/static/hkr/luvat/kaivu_taskuohje.pdf (endast på finska)

Gräv- och rörinstallationsarbeten samt andra sidoarbeten innan anslutningsarbetet påbörjas

Vid byggande av vatten- och avloppsrör svarar anslutaren för markarbeten förutom inom sitt tomtområde också på stadens gatu- och parkområden samt bl.a. för trafik- och gatuarrangemang, skyddande av schakt och efterarbeten som till exempel asfaltering, återsättning av kantsten och planteringar. Anslutaren betalar kostnaderna för ovan nämnda arbeten.

Arbets säkerheten prutas det inte på! Tänk på att **beställaren alltid har ansvaret för arbets säkerheten!**

Vid markarbeten i samband med anslutningsarbeten ska minimimått enligt HRM:s Tonttijohtojen liitostöiden asiakasohje (Anvisning för kunder om anslutning av tomtledningar, endast på finska, hsy.fi/sv/invanare/blikund/Sidor/Bli-kund-hos-vattenforsorjningen.aspx) följas liksom muntliga anvisningar från HRM:s arbetsledning om schaktets storlek.⁵

Betona arbets säkerheten för din entreprenör och **lägg till en punkt i avtalet om att entreprenören svarar för att följa myndigheternas och HRM:s anvisningar** och svarar för de kostnader som försummelse av dem orsakar.

Om schaktet inte uppfyller kraven i Tonttijohtojen liitostöiden asiakasohje och där angivna andra anvisningar om säkra schakt kan installationsarbeten inte utföras. Arbetet måste då beställas på nytt och det hamnar sist i kön för anslutningsarbeten, det vill säga skjuts fram cirka 1-4 veckor.

Vid markarbeten och schakt för vattenledningar och avlopp ska bl.a. följande beaktas

- Jordschaktet ska vara stabilt genom att jordslänterna är tillräckligt flacka. Jordschakt ska vid behov stödas. Stöden planeras av en kompetent planerare.
- Schaktet ska hållas torrt. Vid behov ska pumpdränning ordnas i schaktet.
- Om arbetet utförs på vintern ska fryssing av jordschaktets botten förhindras.

I allmänhet är det lämpligast att börja byggandet av en fastighetsanslutning från HRM:s anslutningspunkt så att man under anslutningsarbetet vet om någon oförutsedd faktor (t.ex. fjärrvärmerör eller elkablar) påverkar anslutningshöjderna för avloppen.

1.10 Anslutning utförd av HRM

Efter beställning av arbetet utför HRM anslutningen vid den tid som särskilt överenskommit. Före den överenskomna tidpunkten ska schaktet vara färdigt så att det vid behov kan inspekteras kl. 12.00 vardagen före anslutningsarbetet så att HRM:s representant vid behov kan komma och planera anslutningsarbetet.

För anslutningsarbetet debiteras en avgift enligt vid varje tillfälle gällande serviceprislista (hsy.fi/sv/invanare/blikund/Sidor/Avgifter-nar-du-ansluter-dig-till-vattenforsorjningsnaten.aspx)

⁵ Huvudstadsregionens städer/Oiva Akatemia

Kartläggning av tomtledningar på allmänt område och om möjligt ända fram till vattenmätaren görs på beställning av HRM. Anslutaren ska hålla rörschaktet öppet åtminstone på allmänt område fram till dess att kartläggningsarbetet är klart (rörschakt ska fyllas igen efter mätningsarbetet).

Om den överenskomna tidpunkten för anslutningsarbete flyttas fram av orsaker som beror på anslutaren (t.ex. att schaktet inte blir klart i tid), ska kunden eller kundens representant avbeställa arbetet senast två dagar innan den överenskomna tidpunkten. Om anslutningsarbetet avbeställs eller blir inställt av orsaker som beror på anslutaren ska anslutaren beställa en ny tid för anslutningsarbete. Om den överenskomna tidpunkten flyttas och arbetet inte har avbeställts i tid debiteras en extra besöksavgift enligt serviceprislistan ([hsy.fi/sv/invanare/blikund/Sidor/Avgifter-nar-du-ansluter-dig-till-vattenforsorjningsnaten.aspx](https://www.hsy.fi/sv/invanare/blikund/Sidor/Avgifter-nar-du-ansluter-dig-till-vattenforsorjningsnaten.aspx))

Kartläggning ingår i priset för anslutningsarbete och det strävar man efter att göra direkt efter anslutningen.

Visste du att uppgifter om tomtledningar som lagts in på kartor är till nytta för fastigheten under hela dess livstid.

1.10.1 Anslutning av vattenledning

Anslutning av vattenledning som utförs av HRM inkluderar:

- Anslutning av tomtvattenledning till anslutningspunkt enligt utlåtandet om anslutningspunkt och fastighetens FVA-planer (till stamledning eller tomtledning). **Obs!** Anslutning till privat tomtledning kräver skriftligt tillstånd som nämns i punkten Fastighetens VA-planer (1.7).
- Installation av tomtledningens ventil.
- Kartläggning av tomtledningarna och överföring av informationen till ifrågavarande stads informationssystem för underjordiska kablar.
- Installation av vattenmätare i fastigheten (även eventuellt separat besök av installatör om vattenmätaren installeras senare).
  - Separat installation av vattenmätare ingår i priset för anslutning av vattenledning under ett år från det att fastighetens tomtvattenledning anslöts.
  - Efter ett år faktureras installation av vattenmätare enligt vid varje tillfälle gällande serviceprislista som timdebiterat installationsarbete enligt priset för montörernas timdebitering.
- Montering av lägeskylt för ventilen på lämplig plats.

Helhetspriser enligt serviceprislistan inkluderar de förnödenheter som används. Övriga arbeten faktureras efter uppkomna kostnader (timmar, material, utrustning och köpta tjänster).

Om anslutaren så önskar tar HRM med sig den mängd vattenledning som anslutaren beställt när anslutningsarbetet ska göras. Vattenledningsmaterialet faktureras kunden enligt vid varje tillfälle gällande serviceprislista.

Om vattenmätaren inte installeras i samband med anslutningsarbetet, monterar HRM en plugg på vattenledningen för att förhindra missbruk. Om det behövs vatten på bygg- arbetsplatsen måste vattenmätaren installeras redan under byggtiden eftersom det inte är tillåtet att använda vatten utan vattenmätare. Om missbruk framkommer utreds det som stöld av vatten. Vattenmätare plomberas.

1.10.2 Anslutning av avlopp och dagvattenledning

Anslutning av fastighetens avlopp och dagvattenledning som utförs av HRM inkluderar:

- Anslutningshål som görs i anslutningsbrunnen och montering av tätning enligt fastighetens VA-planer. Röranslutning tillåts i allmänhet inte till stamledning under DN 300.
- Om anslutaren vill ansluta sig till HRM:s avlopps nät på ett sådant ställe där det inte finns någon brunn, bygger HRM i anslutning till anslutningsarbetet en ny brunn på anslutningspunkten. Kostnaderna för att bygga brunnen faktureras av anslutaren.
- HRM utför inte anslutningsarbeten till fastighetens egna avlopps- och dagvattenledningar som finns på tomten.

I utlåtandet om anslutningspunkt anges den lägsta möjliga anslutningshöjden som avloppet kan anslutas till. Om möjligt bör man sträva efter att ansluta högre än den lägsta anslutningshöjden för att det ska finnas utrymme för tvingande ändringar i anslutningspunkten. Installation av avloppsrör åligger anslutaren.

Tryckavlopp kan inte anslutas direkt till HRM:s brunnar utan fastigheten måste bygga en tryckavlastningsbrunn på tomten före anslutningen till stamledningen. Från tryckavlastningsbrunnen sker anslutning till HRM:s stamledning med självfallsavlopp.

1.10.3 Installation av vattenmätare

HRM installerar vattenmätaren antingen i samband med anslutningsarbetet eller vid en tidpunkt som överenskomms separat.

Vattenmätaren installeras på den plats som anges i fastighetens VA-planer. Vattenledningen måste ledas till vattenmätarutrymmet för installation. Vattenmätare installeras alltid horisontellt. I samband med installation av mätaren utförs vid behov ett tryckprov av tomtvattenledningens rör.

Om man vill ha vattenmätaren installerad innan utrymmet för den är klart, ska anslutaren som tillfälligt underlag för vattenmätaren bygga en stadig ställning där installationsplatsen markeras. När ställningen byggs ska man se till att vattenledningen blir lagom lång så att vattenmätaren senare kan flyttas från ställningen till sin slutliga plats. En vattenmätare som är installerad på en tillfällig ställning måste skyddas särskilt noga mot frysning.

Om det behövs vatten på byggarbetsplatsen måste vattenmätaren installeras redan under byggtiden eftersom det inte är tillåtet att använda vatten utan vattenmätare. Om missbruk framkommer utreds det som stöld av vatten. Vattenmätare plomberas för att förhindra missbruk.

Enligt HRM:s allmänna leveransvillkor ska anslutaren sörja för att HRM utan hinder kan avläsa och byta ut vattenmätaren.

1.10.4 Tomtledningsförgreningar som byggts till tomtgränsen i samband med byggande av kommunalteknik

När nya stamledningar byggs söker man bygga färdiga tomtledningsförgreningar för att underlätta anslutning av fastigheten. De färdiga förgreningarna dras fram till tomtgränsen så att kunden slipper grävarbete på gatuområdet samt de arbeten och kostnader som detta medför, såsom ny vägläggning, asfaltering och planteringar. De delar av tomtledningen som byggs på allmänt område kan enkelt byggas i samband med byggandet av vattenförsörjningen.

Den som vill ansluta sig vid ett ställe där dessa förgreningar har byggts kan ansluta sig till dem. I sådant fall köper anslutaren förgreningarna från sin fastighet till anslutningspunkten till ett pris enligt vid varje tillfälle gällande serviceprislista för HRM:s

vattenförsörjning [hsy.fi/sv/invanare/blikund/Sidor/Avgifter-nar-du-ansluter-dig-till-vattenforsorjningsnaten.aspx](https://www.hsy.fi/sv/invanare/blikund/Sidor/Avgifter-nar-du-ansluter-dig-till-vattenforsorjningsnaten.aspx), (avgift för byggandet av tomtledningar).

Anslutningen av vattenledningen till de färdiga tomtförgreningarna vid tomtgränsen görs av HRM och anslutningen av avlopp görs av anslutaren. För färdigbyggda tomtledningsförgreningar faktureras samma avgift för anslutningsarbete som för separat utfört anslutningsarbete. Avgiften för att bygga tomtledningar inkluderar alltså inte avgiften för **anslutningsarbetet**. Avgiften för vattenledningsanslutning faktureras när HRM ansluter tomtledningen till den i förväg byggda tomtledningsförgreningen och installerar vattenmätaren.

Kostnaderna kan uppskattas genom att i förväg mäta ledningarna i terrängen och beräkna priset ur prislistan.

1.11 Arbeten som anslutaren ska göra efter anslutningen

Montering av tomtledningens skyddsror och ventillock för fastighetens avstängningsventil hör till byggherren. Montering görs samtidigt som tomtledningsschaktet fylls igen. HRM måste kunna använda tomtavstängningsventilen utan hinder. Över ventilen får det inte placeras konstruktioner eller planteringar. Ventilen ska vara användbar under alla årstider.

Ventillockens höjdläge är

- På grus- och krossbelagda, trafikerade områden ska locket placeras 50-100 mm under beläggnings yta och täckas.
- på asfaltbelagda ytor 5-15 mm under beläggnings yta
- på ytor av betong, betongsten och natursten 0-5 mm under beläggnings yta.

Locken monteras med samma lutning som den färdiga ytan.⁶

⁶ InfraRYL 2012 allmänna kvalitetskrav vid infrastrukturbyggande, Vesihuolto punkt 31300.4.2

2 Övriga anslutningsarbeten

Övriga anslutningsarbeten omfattar samma steg och ansvar som nya anslutningar. Dessutom ska följande tilläggsanvisningar följas.

2.1 Sanering av tomtledningar

Arbetet beställs skriftligt från HRM med beställningsblanketten för anslutningsarbete. Efter att du returnerat den skriftliga beställningen ska du lämna en begäran om att bli uppringd av rörmästaren (enligt punkt 1.7) som kommer överens om tidpunkten för arbetet med FVA-arbetsledaren. Förutsättningen för att beställa anslutningsarbete är ett nytt utlåtande om anslutningspunkt, godkända FVA-planer och vid behov ett uppdaterat anslutnings- och bruksavtal (t.ex. tillägg av dagvattenanslutning). Förutsättningarna för beställningen kontrolleras i samband med att du ber om att bli uppringd.

Vid planering av tomtledningen ska **punkt 1.4 Planering av tomtledningar** följas enligt den nuvarande vattenförbrukningen.

Som regel ansluts en ny vattenledning till den gamla anslutningspunkten. Om anslutningspunkten ändras ska den gamla anslutningen pluggas igen på kundens bekostnad.

Om man vill byta anslutningspunkt, ska de gamla anslutningarna pluggas igen **på kundens bekostnad.**

Schaktet ska kunna inspekteras (från anslutningspunkten till vattenmätarutrymmet, inklusive genomföringar) senast kl. 12.00 vardagen som föregår arbetet, så att HRM:s representant vid behov kan planera arbetet på plats. HRM informerar om avbrottet i vattenförsörjningen inom påverkansområdet med undantag för fastigheten det gäller. Beställaren/entreprenören svarar för att informera om avbrottet i vattenförsörjningen i objektet, eftersom HRM som regel inte ansluter vattenledningen efter mätarventilen till husets nät.

Om den överenskomna tidpunkten för arbetet flyttas fram av orsaker som beror på kunden (t.ex. att schaktet inte är klart i tid), ska kunden eller hans representant avbeställa det beställda arbetet senast fyra arbetsdagar före avtalad tidpunkt, eftersom HRM måste informera om avbrott i vattenförsörjningen i god tid innan arbetet utförs. Om överenskommen tidpunkt flyttas och arbetet inte har avbeställts i tid, debiteras för detta enligt HRM:s vattenförsörjnings serviceprislista (hsy.fi/sv/invanare/blikund/Sidor/Avgifter-nar-du-ansluter-dig-till-vattenforsorjningsnaten.aspx), en extra besöksavgift samt kostnader för eventuellt extra meddelande om avbrott i vattenförsörjningen.

Fastigheten svarar för att stöda stora vattenmätare (när tomtledningen är över DN 63). HRM ansluter inte tomtvattenledningen till husets nät efter vattenmätarventilen. Anslutning av vattenledningen till husets nät efter vattenmätaren ska som regel beställas från en privat rörentreprenör eller inkluderas i hans rörentreprenad.

Kartläggning av tomtledningar på allmänt område och om möjligt ända fram till vattenmätaren görs på beställning av HRM. Anslutaren ska hålla rörschaktet öppet åtminstone på allmänt område fram till dess att kartläggningsarbetet är klart (rörschakt ska fyllas igen efter mättningsarbetet).

2.2 Sprinkleranslutningar

En särskild ansökan ska göras för släckningsvatten till sprinkleranslutningar. För anslutningen upprättas ett särskilt sprinkleravtal och ett utlåtande om anslutningspunkt. För att få ett utlåtande om anslutningspunkt ska du i ansökan ange sprinklersystemets dimensionerande vattenmängd, sprinklercentralens höjdläge och tryckkrav samt huruvida en tryckhöjningspump ska installeras. Dessutom ska du bifoga en planritning där önskad anslutningspunkt till HRM:s nät är angiven, samt andra redogörelser som är nödvändiga när ärendet övervägs och som HRM begär. HRM kan neka anslutning av sprinkleranläggning till sitt ledningsnät eller sätta begränsning för systemets vattenuttag från HRM:s nät. Sprinkleranläggningens servisledning ska vara minst en storleksklass mindre än stamledningen.

I sprinkleravtalet bestämmer HRM det flöde och minimitryck vid vilka det förbinder sig att leverera vatten till anslutarens sprinkleranläggning under normala driftsförhållanden i vattenledningsnätet. Om detta inte motsvarar sprinkleranläggningens dimensionering svarar anslutaren själv för åtgärder för att säkra tillräcklig vattentillgång (t.ex. separat släckvattenstank eller tryckhöjning).

Vid planering och installation av sprinkleranläggning ska alltid gällande sprinklerregler samt bestämmelser och anvisningar gällande FVA-anläggningar följas.

Kunden svarar för de fastighetsspecifika släckningsanordningarnas funktion och skick enligt de myndighetsbestämmelser som getts om FVA-anläggningar.

2.3 Anslutning under byggtid

För anslutningar under byggtid görs alltid ett separat utlåtande om anslutningspunkt och ett bruksavtal. För småhusbyggplatser tecknas inga avtal under byggtid.

Utöver använda delar och kartläggning faktureras även installatörernas installationsarbete baserat på timdebitering enligt vid varje tillfälle gällande serviceprislista (hsy.fi/sv/invanare/blikund/Sidor/Avgifter-nar-du-ansluter-dig-till-vattenforsorjningsnaten.aspx).

Anslutaren ska särskilt tänka på att skydda vattenledningen och vattenmätaren mot frysning, hetta och andra skadliga inverknigar.

När arbetsplatsen upphör pluggas anslutningarna igen på stamledningen på anslutarens bekostnad.

3 Bilagor

3.1 Minneslista

Punkt	Uppgift	Färdig
Beställning av utlåtande om anslutningspunkt		
1.2	Fyll i och lämna in uppgifter för anslutning - blankett	
1.2	Lämna in avtal om delning av besittningen (om fastigheten har delats genom avtal om delning av besittningen och man ansöker om en egen vattenanslutning för varje besittningsdel)	
1.2	Lämna in hyreskontrakt (om en del av fastigheten är uthyrd och man vill ha en egen anslutning för den uthyrda delen)	
1.2	Lämna in servitutavtal och/eller avtal om gemensamma tomtledningar (om tomtledning byggs på annan fastighets område eller om man vill ansluta till annan fastighets tomtledning)	
Förutsättningar för att teckna avtal		
1.2	Utlåtande om anslutningspunkt har erhållits	
1.3	Bygglov har beviljats och vunnit laga kraft	
Förutsättningarna för att beställa anslutningsarbete		
1.3	Fastighetens redogörelse för FVA-anordningar, FVA-planer och planritningen är stämplade hos respektive stads byggnadstillsyn.	
1.4	Fastighetens FVA-planer motsvarar HRM:s krav	
1.5	Vattenmätarutrymmet motsvarar HRM:s krav	
1.6	Anslutnings- och bruksavtalet är undertecknat	
1.7	FVA-planerna har lämnats till HRM	
1.8	Blanketten för beställning av arbete har returnerats	
1.9.1	Jag har läst HRM:s kundanvisning för anslutning av tomtledningar (finns tyvärr endast på finska!)	
1.9.2	Jag har läst anvisningen Grävarbeten och tillfälliga trafikarrangemang i huvudstadsregionen (finns tyvärr endast på finska)	
Beställning av anslutning och förberedelser		
1.8	Be rörmästaren ringa upp Kom överens med rörmästaren om tidpunkten för anslutning	
1.9	Sök schakttillstånd	
1.9	Utför grävarbeten enligt ovan nämnda anvisningar. Schaktet ska kunna inspekteras 24 h innan överenskommen anslutningstidpunkt.	
1.9	Vattenledningens ändrar har hela tiden varit försedda med pluggar. Beställarens entreprenör har utfört vattenledningsarbeten på ett hygieniskt sätt.	
1.10.2	Önskad höjd för avloppsanslutningen har märkts ut på brunnen.	
Efter anslutningen		
1.8	Vattenmätaren är beställd (om den inte installeras i samband med anslutningsarbetet)	
1.10	Vattenledningen är ansluten och kartlagd innan schaktet fylls igen.	
1.11	Arbeten som åligger anslutaren är utförda enligt punkt 1.11	

3.2 Avtalsmall för gemensamma tomtledningar

Avtal

Som ägare till besittningsdelar belägna på adressen

_____

i kvarter _____ tomtnummer _____ och tomtnummer _____ /

i kvarter _____ tomtnummer _____ besittningsdelar, _____, _____ och _____

har vi kommit överens om att fastigheterna ansluts till HRM:s vattenförsörjningsnät genom gemensamma vatten-, avlopps- och dagvattenledningar.

För underhållet av gemensamma ledningar svarar vi gemensamt, och för underhållet av sina egna ledningar svarar var och en själv.

Parterna förbinder sig att underrätta eventuella nya ägare till och/eller besittningshavare av tomterna/besittningsdelarna om detta avtal.

Ort och datum _____, _____ / _____ 20_____

_____
underskrift och namnförtydligande
tomtnummer _____ /
ägare av besittningsdel _____

_____
underskrift och namnförtydligande
tomtnummer _____ /
ägare av besittningsdel _____

_____
underskrift och namnförtydligande
tomtnummer _____ /
ägare av besittningsdel _____

_____
underskrift och namnförtydligande
tomtnummer _____ /
ägare av besittningsdel _____

HRM

Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HRM, Semaforbron 6 A, 00520 Helsingfors
Tfn. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Helsingin seudun ympäristöpalvelut

PL 100, 00066 HSY, Opastinsilta 6 A, 00520 Helsinki
Puh. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi